

ΜΙΑΣ ΗΜΕΡΑΣ ΕΥΤΥΧΙΑ

Réaliser son rêve. A qui cela est-il donné?

(V: Hugo)

Ὁ Τίμων εἶχεν ἐγερθῆ τὴν πρωΐαν ὀλίγον εὐχαρὶς ἐξ ἡδέος ὀνείρου. Ἡσθάνετο ἐν ἑαυτῷ τέρψιν καὶ ἀσυνήθην αἰθρίαν.

Διατί ἀσυνήθη; Διότι ἡγάπα καὶ ἡγάπα περιπαθέστατα. Δύσεως ὅμως, ὕφιστατο τὸ γλυκὺ ἐκεῖνο μαρτύριον τοῦ ἀγαπῶντος καὶ μὴ ἀνταγαπωμένου καὶ ἡ ζωὴ του ἔρρεεν ἄχαρις καὶ μελαγχολικὴ.

Τῆς Ἀρμίδας τὸ κάλλος καὶ οἱ συμπαθέστατοι ὀφθαλμοὶ διέχυνον εἰς τὴν καρδίαν του εἶδος ἀγνώστου πυρός καὶ ἄρρητόν τινα ἡδονήν, καταμεθύσκουσιν αὐτόν. Ἄδῃλον ποῖα μυστηριώδη φίλτρα εἶχεν ἡ μάγισσα. Οἱ διαλογισμοὶ του παντοῦ καὶ πάντοτε εἰς τὴν ἀνάμνησιν ἐκείνης συνεκεντροῦντο καὶ ὁσάκις τὴν ἐβλεπεν, ἡσθάνετο ἑαυτὸν ἐκνευριζόμενον ἐνώπιόν της, ἡ πνοὴ του συνεκόπτετο, ὅλον τὸ αἷμα συνεστέλλετο εἰς τὴν καρδίαν του, ἀρρυθμῶς πάλλουςαν, καὶ λιπόθυμος ἡ ψυχὴ του ἐγονυπέτει εἴλωσ προ τοῦ εἰδώλου τῆς λατρείας της.

Ἄλλ' οὐδέποτε τὰ ἄβρα καὶ μειδιῶντα χεῖλη τῆς φιλότατης κόρης τῷ ἐφέλλισαν μίαν κἄν λέξιν ἀγάπης τρυφεράν. Ἐφαίνετο ἐνίοτε συμπαθὴς πρὸ τοῦ τοσοῦτω πάσχοντος δι' αὐτὴν Τίμωνος. Ἡ συμπάθεια ὅμως αὕτη ἦτον εἶδος εὐσπλαγχνίας, καρδίας εὐγενοῦς ἰδιοσυγκρασίας, ἀν δὲν ἦτο προσπεποιημένη. Κατὰ βάθος δὲ ἡ καρδία της οὐδόλως ἔπαλλε δι' ἐκεῖνον. Ὡμοίαζε κατὰ τοῦτο τὴν θάλασσαν, ἥς ἡ ἐπιφάνεια συνταράσσεται πολλάκις ὑπὸ τῶν πνοῶν τῶν ἀνέμων, ἀλλ' ὁ πυθμὴν μένει ἀτάραχος.

Λίθος ἦτον ἡ Γαλάτεια καὶ ἐκ τοῦ ἔρωτος τοῦ Πυγμαλίωνος ἔλαβε ζώην καὶ ψυχὴν. Ἐκ τίνος γρανίτου ἄρα γε εἶχε πλασθῆ ἡ μὴ συγκινουμένη εἰς τὸν φλογερώτερον τῶν ἐρώτων καρδία τῆς Ἀρμίδας; Ἄδυστα τὰ βᾶθη τινῶν καρδιῶν, αἵτινες φαίνονται πλασθεῖσαι ἐκ χάλυβος διὰ νὰ μὴ πάλλωσι καὶ μὴ συγκινῶνται, ἐν ᾧ παραδόξως ἐπροικίσθησαν ὑπὸ τῆς φύσεως διὰ τοῦ συμπαθητικωτέρου καὶ ἐρασμιωτέρου κάλλους. Μυστήρια, ἀντιφάσεις καὶ γρίφοι, οὓς δὲν ἡδύνατο νὰ λύσῃ ὁ Τίμων καὶ ἐπόνει ἀμνηχανῶν καὶ δυστυχῆς.

Ἰδοὺ ἡ αἰτία τῆς διαρκoῦς μελαγχολίας του. Comme l'âme est triste, quand elle est triste par l'amour! Ἐπασχεν οἶονεῖ ἀσφυξίαν ψυχῆς· ἡ δὲ ζωὴ του εἶχε καταστῆ βάσανος συνεχῆς καὶ ἀνίατος. Καὶ αἱ μόναι τέρψεις του ἦσαν ὄνειρα καὶ χίμαιραι δυσέρωτος ψυχῆς, σκιαὶ, διαλυόμεναι εἰς τὴν πρώτην τοῦ φωτός τῆς πραγματικότητος ἀκτῖνα.

II

Ἡ ἡμέρα ἐκείνη ἦτο γλυκυτάτη Ἀλκυονίδς ἡμέρα, ῥόδον τοῦ χειμῶνος, ὡς θὰ ἔλεγεν ὁ αἰέμνηστος χαριέστατος λογογράφος Πανταζῆς. Αἰθρία ἀπέραντος καὶ γαλανή, νηνεμία ἄκρα, χλόη μόλις πρασινίζουσα, ἡδυπαθὴς δὲ καὶ ζωογόνος ἥλιος μὲ τὰς ὀλοχρύσους καὶ πλουσίας ἀκτῖνάς του ἐδίδον εἰς

τὴν βεβαρυμένην καὶ ἀλγοῦσαν ψυχὴν πτέρυγας πρὸς διάχυσιν καὶ ἀνακούφισιν.

Μόνον τοῦ Τίμωνος ἡ καρδία ἦτο κατηφὴς καὶ κεκλεισμένη εἰς τὸ θελκτικὸν κάλλος τῆς φύσεως. Ἐμαραίνετο ἐκ τῆς ὀδύνης, ὡς ἄνθος ἐν μέσῳ ἔαρι, τοῦ ὁποίου τὴν ῥίζαν βιβρώσκει κρύφιος σκώληξ. Τί πρὸς αὐτὸν τὰ κάλλη τῆς γῆς ὅλα ἀπέναντι τῆς ἀγάπης τῆς Ἀρμίδας, ἥτις ἦτο δι' αὐτὸν τὸ μόνον κάλλος, ἡ μόνη χαρὰ καὶ ἐλπίς καὶ ὁ μόνος πόθος; Ἐπασχεν εἶδος μονομανίας καὶ διηγοῦνται οἱ φίλοι του, ὅτι τὸ μόνον καὶ ὡσεὶ στερεότυπον ἄσμά του ἦσαν πάντοτε οἱ ἐξῆς μελαγχολικοὶ, ὡς ἡ ψυχὴ του στίχοι, οὓς εἶχεν ἀναγνώσει εἰς τι παλαιὸν διήγημα:

•Ὡς τ' ἀράκι, ὅπου τρέχει

Ἀπ' τὴ μάρα τον κατοπι,

Ὡς ἐλάφι, ποῦ δὲν ἔχει

Καὶ ζητεῖ νερό νὰ πιῇ,

Σὲ ζητῶ κι' ἐγὼ ἡ πτωχή!

Ἐπόθησε νὰ τὴν ἐπανίδῃ. Καὶ μήπως παρήρχετο στιγμή, χωρὶς νὰ τὴν ποθῇ; Τὴν εἶδε καὶ ἐστέναξε! Τὴν εἶδε μειδιῶσαν, χαριεστέραν καὶ συμπαθεστέραν ἢ ἄλλοτε, καὶ ἡσθάνθη τὴν στιγμήν ἐκείνην, πόσον ὠραία ἦτον ἡ χρυσήλιος ἡμέρα, πῶς ἡ φύσις ἦτο παμμέγεθες μαγικὸν τῆς Καλυψοῦς ἄντρον. Ὅτε δὲ τὸν ἀπεχαιρέτιζεν, ἡ πολυθέλητος κόρη τῷ ἔδωκε μετὰ γοήτιδος χάριτος ζεύγος τρυφερῶν ἀνθέων.

III

Τὰ ἄνθη ἦσαν σύμβολα τοῦ ἔρωτος καὶ ὁ Τίμων ἐσκίρτησεν, ὡς παιδίον ἐξάλλον ἐκ χαρᾶς ἐν ἀγγελικῇ εὐτυχίᾳ. Ἐφαιδρύνθη παρευθὺς ἡ κατηφὴς μορφή του καὶ κατεκύλησε τὴν ψυχὴν του ἡ μελωδικωτέρα τῆς γλυκυτέρας ἀγάπης ἔκφρασις.

Τόσον ἦτον ἀνέλπιστος καὶ ἀπρόοπτος ἡ εὐτυχία του αὕτη, ὥστε ἡσθάνθη ὅτι καὶ ὁ τυφλὸς, ὁ ἀναβλέπων, ὡς ἐκ θαύματος, τὸ ἀγλᾶν φῶς τοῦ ἡλίου. Ἐπίστευσεν ἑαυτὸν εὐτυχῇ καὶ κατεφίλησε μυριάκις περιπαθῶς τὰ ὠραῖα ἐκεῖνα ἄνθη, διότι τῷ ἔλεγον εὐγλώττως, ὅτι ἡ Ἀρμίδα του τὸν ἀγαπᾷ!

Διῆλθεν ἡμέραν χαρμόσυνον καὶ πλήρη γλυκυτάτων χιμαῖρων. Ἐλησμόνησε τὸ παρελθόν καὶ ὠνειροπόλησε μέλλον εὐδαιμονέστατον. Δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἡ περικαλλὴς μορφή τῆς Ἀρμίδας τῷ ἐμειδία γόησσα. Τὸ μῦρον τῶν ἀνθέων της ἀνέπεμπε μελωδίαν ἀγάπης. Ἐμονολόγει μετ' αὐτῶν καὶ ἐσκίρτα περιχαρῆς. Ἐνόμιζεν ἑαυτὸν, ἀναγεννώμενον ὡς φοῖνικα ἐκ τῆς τέφρας του, ἠῦγαζον ἐν τῇ καρδίᾳ του ἀκτῖνες χαρᾶς παιδικῆς καὶ ἄγνωστον νέκταρ ἐμέθυσκε τὴν ψυχὴν του. Ἐν τοιαύτῃ δὲ ἐκστάσει ἠκούσθη κιθαρωδῶν μετὰ περιπαθείας περὶ μέσας νύκτας ἐν τῷ κήπῳ του μονήρης ὑπὸ εὐθαλῇ καὶ μυροβόλῳ ἀκακίαν.

•Μ' ἐνὸς δακρύου ἐκ χαρᾶς τὰ ἔβρεξα θανάδα,

Μὲ τόσας τὰ ἐθώπευσα ποιητικὰς χιμαῖρας

Καὶ εἶμαι τόσον εὐτυχῆς, ἀγάπη μου Ἀρμίδα!

Μὲ τ' ἄνθη σου θὲ νὰ περνῶ στιγμὰς εὐτυχεστέρas

Κ' ἡ τελευταία μου χαρὰ θὰ μαρμαρῇ μαζῇ τωρ,

Ὡ τῆς μυστίνης ἀδελφῇ καὶ κόρη τῶν Χαρίτων!

Ἡ Ἀρμίδα ἦτο πρῶντι ὥραία καὶ πολυθέλητρος, ὅσον καὶ πνευματώδης. Ὅλοι, ὅσοι τὴν ἐγνώριζον, ὅσοι τὴν ἔβλεπον, τὴν εὕρισκον περικαλλή. Φαντάσθητε, τί ἦτο διὰ τὸν Τίμων, ὅστις τὴν ἐλάτρευε καὶ ἐπίστευεν, ὅτι ἀντηγαπᾶτο, ὑπ' αὐτῆς ἡ....

Ὁ Τίμων ἔβλεπεν ἤδη τὰ ὄνειρά του ἐνσαρκούμενα θαυμασιῶς καὶ οἱ πόθοι του εὗρον τὸ ἰδανικόν των. Ἦτον ὁ εὐδαιμονέστατος τῶν θνητῶν καὶ ἐπίστευεν εἰς ἀνάστασιν νεκρῶν καὶ ζωὴν τοῦ μέλλοντος γλυκυτάτην.

IV

Mais que du bonheur les instants sont courts!

Παρῆλθεν ἡ ὥραία καὶ εὐτυχὴς ἐκείνη ἡμέρα μὲ ὄλην αὐτῆς τὴν καλλονὴν καὶ μαγεῖαν.

Αἱ ἐπόμεναι ἀνέτειλαν ψυχραὶ καὶ κατηφεῖς, ὡς αἱ πρὸ αὐτῆς. Καὶ διήρκεσε μὲν ἐπὶ τινα καιρὸν ἡ λαμπρηδὼν ἐκείνης, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐμαράνθησαν ἀνὰ μία αἱ θάλλουσαι ἐλπίδες καὶ τὰ γλυκύτατα ὄνειρα οἰκτρῶς ἐξέλιπον.

Εἰς μάτην ὁ Τίμων ἡγάπα περιπαθῶς καὶ ὠνειροπόλει. Ἡ Ἀρμίδα ἔμενε πάλιν ψυχρὰ καὶ ἀναυδος. Οὐδέποτε τῷ ἠνέφζε τὴν καρδίαν της, οὔτε τὰ χεῖλη της κῆν.

Ὅποιον ἔραγε μυστήριον ἐνέκλειεν ἡ ἀσυμπαθὴς ἐκείνη καρδία, ἣν ἐφαίνετο περιβάλλων παράδοξος παγετός, οὐδέποτε ἠδυνήθη νὰ μάθῃ.

Ἐπὶ τέλους ὁ Τίμων ἐπίεσθη ὅτι δὲν ἀντηγαπᾶτο καὶ ὅτι ἡ εὐτυχία της ὥραίας ἐκείνης ἡμέρας τῶν ἀνθρώπων ἦτο πλάνον ὄνειρον ψυχῆς πурεσσούσης, ἂν μὴ εἰρωνία καὶ φιλαύτου παιδιᾶς προσποιήσῃ.

Φοβερὰ ὑπῆρξεν ἡ ἰδέα καὶ πεποιθήσις αὕτη. Πτώσις ἀγέλου εἰς τὰς ἀβύσσους τῶν Ταρτάρων καὶ ἀπαίσιος ἠθικός μαρασμός. Ἀπελπισθεῖς, ἐτήκετο ἐκ βαθυτάτης ὀδύνης καὶ ἔκλαιεν, ἔκλαιεν, ἔκλαιε πικρότατα μονήρης καὶ μισάνθρωπος.

Pleurs silencieux pleurs terribles! Οὐδέποτε ἠδύνατο νὰ φαντασθῇ, ὅτι τὸ ὥραϊον καὶ συμπαθέστατον ἐκεῖνο πλάσμα θὰ εἶχε λιθίνην καρδίαν. Ἐπανῆλθεν οὕτως εἰς τὴν προτέραν του μελαγχολίαν καὶ οὐδέποτε πλέον ἐφαιδρύνθη ἡ ὄψις του...

Παρῆλθον χρόνοι καὶ καιροὶ στεναγμῶν καὶ δακρύων καὶ δὲν ἀνεκουφίσθη ποτέ, διότι οὐδέποτε τὴν ἐλπισμόνησε. Τὸ βέλος ἔμεινε πάντοτε εἰς τὴν πληγὴν, φλεγμαῖνον τὸν πόνον. Τὴν ἡγάπα πάντοτε τρυφερῶς. Διετήρησε δὲ εὐλαβῶς, ὡς ἱερὸν, τιμαλφῇ πυξίδα, ἣτις ἐνέκλειε τὰ ἄνθη της Ἀρμίδας, ἀνάμνησιν γλυκυτάτην της εὐτυχῆς ἡμέρας του. Τὰ προσφιλέστατα αὐτὰ ἄνθη ὁ Τίμων συνεχῶς ἐθώπευε καὶ κατεφίλει, μειδιών καὶ δακρύων, διότι αὐτὰ μόνον τῷ ἀπέμειναν ἀπὸ τὴν εὐτυχίαν του.

(Ἐξ Ἀργους.)

Δ. Κ. ΒΑΡΔΟΥΝΙΩΤΗΣ.

ΑΠΟ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΕΙΣ ΧΙΟΝ

Ἀπόπλους.

Σάββατον, Μαΐου 20.

Χθὲς, τῇ 9ῃ ὥρα μ. μ. κατήχθημεν εἰς τὴν πρωτεύουσάν της Λέσθου Μιτυλήνην. Τὸ σκότος οὐδὲν ἄλλο μοι ἔδειξεν ἢ τὸν βαθὺν καὶ μακρὸν λιμένα της πόλεως καὶ τοὺς ἐν ταῖς πέρασιν αὐτοῦ λάμποντας δύο φανούς. Ἔτερα εὐαριθμα φῶτα συνεπλήρουν τὴν νυκτερινὴν ἐκείνην θέσιν. Περὶ τὸ ἀτμόπλοιον ἡμῶν ἐπέρρευσαν πλεῖστα ἀκάτια, κομίζοντα διάφορα ἐδώδιμα καὶ ὀπώρας. Μετὰ ὥραν καὶ ἐπέκεινα τὸ ἀτμοκίνητον ἀπῆρεν ἐκ Μιτυλήνης.

Ἡ ἡμέρα ἤδη ὑποφώσκει, εἰσπλέομεν δὲ τὸν σμυρναϊκὸν κόλπον. Ἀπὸ της βορειοανατολικῆς ἄκρας τοῦ κόλπου, ἣν ἔχομεν εἰσπλέοντες ἐξ εὐωνύμου, μέχρι της νοτιοδυτικῆς, ἡ θεὰ εἶνε τερπνή. Ὁ ἀνατέλλων ἤδη ἥλιος χρυσοῖ τὰς κορυφὰς τῶν πέριξ καὶ ἡ ἐωθινὴ ἡσυχία αὐξάνει τὴν χάριν της ἀναγεννωμένης ἡμέρας... Ἀλλ' ὅμως ἡ ὄψις της Σμύρνης, ἣν νῦν ἔχομεν ἀντιμέτωπον, δὲν εἶνε ἐξόχως λαμπρὰ καὶ ὥραία, ὡς πολλοὶ λέγουσι. Φαίνεται ὡς κεχωσμένη ἐν λάκκῳ ἡ πόλις αὕτη, οὐδὲ δύναται νὰ ἔχῃ τὰ δευτερεῖα μετὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν. Δύο κλιτύες βουνῶν, οἰκιῶν μεσταῖ, κωδωνοστάσιά τινα καὶ μιναρέδες, ὀλίγαι εὐκτιστοὶ παράλαιοι οἰκίαι, ἰδοὺ ἅπανα ἡ ἐξωτερικὴ λαμπρότης της ἰωνικῆς ταύτης πόλεως.

Ἀποβιβαζόμεθα ἐπὶ της ἀποβάθρας. Γαλλικὴ τις ἐταιρία ἀνέλαβε, λέγουσι, τὴν ἀποχέρσασιν μεγάλου μέρους τοῦ αἰγιαλοῦ καὶ τὴν ἐπίστρωσιν πλακῶν. Αἱ ἐργασίαι προβαίνουναι νῦν δραστηρίως, διὸ καὶ πολλὴ ἀκαθαρσία, ἀηθία καὶ κοινωρτὴς καλύπτει τὸ μέρος τοῦτο. Τὰ παράκτια καφενεῖα εἶνε ἀθλιώτατα καὶ χείρονα τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει καθεσέντων δι' ἔλλειψιν δὲ ποτίμου ὕδατος, διωρύχθησαν ἀρτεσιανὰ φρέατα, ὧν τινα ἀρδεύουσι τὴν παραλίαν... Αἱ ὁδοί, αἱ συνεχόμεναι τῇ παραλίᾳ, ἀνέμνησαν τὰς ποτὲ ἐν Καρακιοῖ τοῦ Γαλατᾶ ὁδοὺς ἡ αὕτη στενότης τῶν ἀγυιῶν, τὰ αὐτὰ ἐμπορεῖα. Τὸ πλῆθος μόνον τοῦ λαοῦ ἐνταῦθα εἶνε μετριώτερον, τὸ δὲ λιθόστρωτον δεικνύει ἅπασαν αὐτοῦ τὴν ἀνωμαλίαν. Τὸ σχῆμα τῶν ὁδῶν τούτων εἶνε ἀπέραντος τεθλασμένη γραμμὴ, κατὰ πᾶν βῆμα ἔχουσα γωνίας καὶ καμπάς. Ἀντὶ τῶν γοργῶν της Κωνσταντινουπόλεως ἵππων, ὧν αἱ ὀπλαὶ σπινθηροβολοῦσιν ἐπὶ τοῦ πετρίνου ἐδάφους, τὸ μελαγχολικὸν καὶ ἡλίθιον της Ἀραβίας ζῶον, ἡ ἱερὰ τῶν Μωαμεθανῶν δολιχαύχην κάμηλος, ἀπαλῶ ποδὶ διατέμνει τὰς σκιοέσσας ὁδοὺς, ὧν πλεῖστα εἶνε θαλοσκεπεῖς. Οἱ κωδωνίσκοι τῶν καμήλων ἀντηχοῦσιν ὑπὸ τὰς ἀψίδας καὶ ἐκ διαλειμμάτων διακόπτουσι σιωπὴν ἐργατῶν καὶ ἐργοστασιαρχῶν. Ὁ λεγόμενος Φραγκομαχαλᾶς εἶνε ἡ καλλιτέρα ἐμπορικὴ συνοικία· αἱ ὁδοὶ εἶνε πλατύτεραι καὶ τὰ ἐμπορεῖα εὐπρεπέστερα καὶ πλουσιώτερα. Ἰδοὺ καὶ ὁ ναὸς της Ἀγίας Φωτεινῆς ἡ αὐλὴ αὐτοῦ εἶνε ἐξαιρετος καὶ εὐρεῖα ὅπισθεν